

Domov>Vaše pravice>Žrtve kaznivih dejanj>Pravice žrtev – po državah

Pravice žrtev – po državah

Kot **žrtev kaznivega dejanja** ste obravnavani, če ste zaradi dogodka, ki na podlagi veljavne nacionalne zakonodaje šteje za kaznivo dejanje, utrpeli poškodbo, materialno škodo ali čustveno stisko. Družinski člani osebe, ki je umrla zaradi kaznivega dejanja, in so zaradi njene smrti utrpeli škodo, se prav tako štejejo za žrtve kaznivega dejanja.

Kot žrtvi kaznivega dejanja so vam pred kazenskim postopkom, med njim in po koncu postopka priznane nekatere pravne pravice.

Prvi fazi kazenskega postopka v Romuniji sta kazenska preiskava in sodni postopek. Med kazensko preiskavo kazenski preiskovalni organi pod nadzorom javnega tožilca preiskujejo zadevo, pri čemer zbirajo dokaze z namenom odkritja storilca. Po končanju kazenske preiskave policija zadevo skupaj z vsemi podatki in zbranimi dokazi v dosjeju pošlje javnemu tožilstvu. Javni tožilec zadevo po prejetju obravnava in odloči, ali bo postopek nadaljeval v naslednji fazi, torej pred sodiščem, ali pa bo zadevo zaključil.

Ko je zadeva predložena sodišču, senat sodnikov preuči dejstva in zasliši vpletene osebe, da bi lahko odločil o krivdi obtoženca. Če je obtoženec spoznan za krivega, se mu izreče kazen. Če sodišče ugotovi, da je obdolženec nedolžen, ga izpusti na prostost.

Za informacije, ki jih potrebujete, kliknite spodnje povezave:

1 – Pravice, ki jih imam kot žrtev kaznivega dejanja

2 – Prijava kaznivega dejanja in moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja ali med sojenjem

3 – Moje pravice po sojenju

4 – Odškodnina

5 – Moja pravica do podpore in pomoči

Zadnja posodobitev: 04/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

1 - Moje pravice kot žrtve kaznivega dejanja

Katere informacije bom pridobil od organov po storitvi kaznivega dejanja, vendar pred njegovo prijavo (tj. policija, državni tožilec)?

Pravosodni organi in vse druge državne institucije, s katerimi ste v stiku, vam bodo zagotovile informacije o službah za podporo žrtvam v okviru generalnih direktorátov za socialno delo in zaščito otrok (*Directii Generale de Asistentă Socială și Protecție a Copilului* – DGASPC) in nevladnih organizacijah, ki zagotavljajo take storitve in na katere se lahko obrnete.

Informacije boste prejeli ustno in pisno z obrazcem, ki ga morate podpisati in ki vključuje vsaj naslov službe za podporo žrtvam na območju pristojnosti institucije, ki zagotavlja informacije, in seznam njenih odgovornosti.

Prvi pravosodni organ (policija/državni tožilec), na katerega se obrnete, ali kjer je to ustrezno, služba za podporo žrtvam vas bo ob prvem stiku seznanila z vašimi pravicami ter storitvami podpore in zaščite, ki jih lahko prejmete.

Prejeli boste informacije o:

vrsti podpore, ki jo lahko prejmete, in o tem, kdo jo lahko zagotavlja, vključno z osnovnimi informacijami o dostopu do zdravniške pomoči, psihološkega svetovanja in nadomestne nastanitve;

organu kazenskega pregona, pri katerem lahko vložite ovadbo;

pravici do pravne pomoči in instituciji, na katero se lahko obrnete za ta namen;

pogojih in postopku za pridobitev brezplačne pravne pomoči;

vaših pravicah med kazenskim postopkom (vključno z ukrepi zaščite, če ste ogrožena žrtev);

pogojih in postopku za pridobitev odškodnine od države;

pravici do uporabe storitev mediatorja;

če živite v drugi državi članici EU, o tem, kako vložiti kazensko ovadbo ali zaprositi za odškodnino od države v navedeni državi članici, ter o tem, kako vas lahko romunski pravosodni organi zaslišijo, ne da bi bili navzoči v Romuniji.

Informacije vam bodo zagotovljene v jeziku, ki ga razumete. Prejeli boste tudi obrazec z vsemi temi informacijami, ki ga morate podpisati. Ob prvem stiku z organi vas lahko spremlja oseba, ki jo sami izberete.

Če pri pravosodnem organu vložite ovadbo, boste prejeli pisno potrdilo o tem. Ovadba se lahko vloži pisno ali ustno. Prav tako lahko drugo osebo prosite, naj kaznivo dejanje prijavi v vašem imenu, vendar ji morate dati pisno pooblastilo. Pisno pooblastilo, ki ga morate podpisati, se priloži spisu v zadevi.

Ne živim v državi EU, v kateri je bilo kaznivo dejanje storjeno (državljeni EU in nedržavljeni EU). Kako so zaščitene moje pravice?

Če ste tujec in žrtev kaznivega dejanja v Romuniji, imate vse pravice romunskih državljanov, ki so bili žrtve kaznivih dejanj.

Če ne govorite romunsko, imate pravico do brezplačnega tolmača, ki vam bo pomagal pri komunikaciji z organi. To pomeni, da boste lahko ovadbo vložili in informacije, do katerih ste upravičeni ob prijavi kaznivega dejanja, prejeli v jeziku, ki ga razumete.

Če živite v drugi državi članici, lahko v navedeni državi članici vložite kazensko ovadbo ali zaprosite za odškodnino. Poleg tega vas lahko romunski pravosodni organi zaslišijo, ne da bi bili navzoči v Romuniji.

Če ste žrtev trgovine z ljudmi, lahko dobite nastanitev v posebnih varnih hišah, kjer boste zaščiteni. Med kazenskim postopkom boste prejeli informacije o postopku v jeziku, ki ga razumete; prejmete lahko tudi psihološko svetovanje in zdravniško pomoč. Romunski organi vam bodo po najboljših močeh pomagali, da se čim prej vrnete v domačo državo, in vam zagotovili varen prevoz do romunske meje.

Če ste tujec, lahko od države zahtevate odškodnino, če ste bili žrtev enega od naslednjih kaznivih dejanj: poskusa umora in poskusa naklepnega umora, kot sta določena v členih 188 in 189 kazenskega zakonika; telesne poškodbe, kot je določena v členu 194 kazenskega zakonika; naklepne kaznivega dejanja, zaradi katerega je žrtev utrpela telesne poškodbe, in nasilja v družini, kot je določeno v členu 199 kazenskega zakonika; posilstva, spolnega odnosa z mladoletnikom ali spolnega napada, kot so določeni v členih 218 do 220 kazenskega zakonika; trgovine z ljudmi ali trgovine z otroki, kot je določena v členih 210 in 211 kazenskega zakonika; terorizma ali katerega koli drugega naklepne kaznivega dejanja, storjenega z nasiljem.

Če ste žrtev poskusa umora, poskusa naklepnega umora, telesne poškodbe, naklepnega kaznivega dejanja, zaradi katerega ste utrpeli telesne poškodbe, posilstva, spolnega napada, spolnega odnosa z mladoletnikom ali spolne zlorabe mladoletnikov, ste upravičeni tudi do brezplačne pravne pomoči. Do brezplačne pravne pomoči so upravičeni tudi zakonec, otroci in vzdrževani družinski člani osebe, ki je umrla zaradi umora, naklepnega umora in naklepnega kaznivega dejanja.

Če prijavim kaznivo dejanje, katere informacije bom prejel?

Ob prijavi kaznivega dejanja vam bo policist, ki bo evidentiral vašo prijavo, pojasnil nadaljnji postopek. Seznanjeni boste s svojimi pravicami in storitvami, ki jih lahko prejmete. Policija mora pripraviti pisno poročilo o tem, katere informacije vam je zagotovila.

Prejeli boste informacije o:

vaših pravicah med kazenskim postopkom;

organizacijah, na katere se lahko obrnete za pomoč, in storitvah, ki jih zagotavljajo;

tem, kako lahko dobite zaščito;

pogojih in postopku za pridobitev odškodnine od države;

pogojih in postopku za pridobitev brezplačnega pravnega zastopanja;

pogojih in postopku za pridobitev brezplačne pravne pomoči;

pravici do uporabe storitev mediatorja;

če je obdolžencu odvzeta prostost ali je obsojen na zaporno kazen, pravici do obvestitve o njegovem odpustu;

če živite v drugi državi članici, o tem, kako zaprositi za odškodnino od države v navedeni državi članici, in o tem, kako vas lahko romunski pravosodni organi zaslišijo, ne da bi bili navzoči v Romuniji.

Pozneje lahko med postopkom dobite informacije o poteku preiskave in, če se tožilec odloči, da zadeve ne bo predložil sodišču, kopijo te odločitve. Da bi prejeli navedene informacije, boste morali pri policistu ali tožilcu, ki obravnava vašo zadevo, vložiti zahtevo in navesti poštni naslov v Romuniji, e-naslov ali naslov v spletni klepetalnici, na katerem ste dosegljivi.

Če se tožilec odloči zadevo predložiti v odločanje sodišču, boste povabljeni na sodišče.

Če boste zaslišani na sodišču, boste prav tako seznanjeni s svojimi pravicami in obveznostmi, in sicer s:

pravico do pomoči odvetnika ali pravico do brezplačnega pravnega zastopanja, če je to ustrezno;

pravico do uporabe storitev mediatorja v primerih, v katerih to dopušča zakon;

pravico, da predlagate izvedbo dokazov, vložite ugovore in predložite ugotovitve v skladu z zakonom;

pravico do obveščeniosti o poteku postopka;

pravico do vložitve predhodne ovadbe, če je to potrebno (pri nekaterih vrstah kaznivih dejanj morate vložiti vlogo v obliki predhodne ovadbe, da se lahko postopek zoper storilca nadaljuje). Pravosodni organi vam bodo po potrebi zagotovili pojasnila o tej zadevi. Z vložitvijo predhodne ovadbe zahtevate nadaljevanje kazenskega postopka zoper storilca. Predhodna ovadba se razlikuje od ovadbe, ki jo vložite pri policiji ali državnem tožilcu, da bi prijavili kaznivo dejanje, ki je bilo storjeno zoper vas;

pravico do uveljavljanja premoženjskopravnega zahtevka v postopku;

obveznostjo, da se pri pravosodnih organih zglasite vedno, ko ste vabljeni;

obveznostjo, da sporočite vsako spremembo naslova;

pravico, da ste obveščeni o odpustu storilca, če je ta obsojen na zaporno kazen ali mu je bil odrejen pripor.

Ali sem upravičen do brezplačnega tolmačenja ali prevajanja (ko se obmem na policijo ali druge organe ali med preiskavo in sojenjem)?

Da. Ves čas kazenskega postopka ste upravičeni do storitev prevajanja in tolmačenja.

Kako organi zagotavljajo, da jih bom razumel in da me bodo oni razumeli (če sem otrok ali invalid)?

Sodni organ lahko odredi, da zaslišanja žrtev, ki jih je treba po zakonu zaščititi, opravijo psiholog ali druge osebe, specializirane za svetovanje žrtvam, ali pa se opravijo v navzočnosti takih oseb.

Žrte v okvaro govora ali sluha bodo zaslišane v navzočnosti oseb, ki znajo komunicirati z uporabo znakovnega jezika. V takih primerih lahko komunicirate tudi pisno.

Službe za podporo žrtvam

Da bi žrte prejele ustrezno podporo in zaščito, se opravi individualna ocena žrtve. Žrtev ocenijo službe za podporo žrtvam ali zasebni ponudniki socialnih storitev. Kjer je ustrezno, navedene službe s soglasjem žrtve sodelujejo z javnimi ali zasebnimi ponudniki zdravstvenih storitev.

Storitve podpore in zaščite, odobrene žrtvam kaznivih dejanj in njihovim družinskim članom, so lahko:

informacije o pravicah žrtve;

psihološko svetovanje, svetovanje glede nevarnosti sekundarne in ponavljajoče se viktimizacije ali ustrahovanja in maščevanja;

svetovanje glede finančnih in praktičnih vprašanj, ki izhajajo iz kaznivega dejanja;

storitve vključevanja/ponovnega vključevanja v družbo;

čustvena in socialna podpora pri ponovnem vključevanju v družbo;

informacije in svetovanje o vlogi žrtve v kazenskem postopku, vključno s pripravo za sodelovanje na obravnavi;

napotitev žrtve na druge specializirane službe, kjer je to ustrezno: socialne, zdravstvene, zaposlovalne, izobraževalne ali druge službe splošnega pomena, ki se izvajajo v skladu z zakonom.

Storitve podpore in zaščite se lahko zagotavljajo v:

dnevni centrih, ki zagotavljajo predvsem informacije, svetovanje, čustveno in socialno podporo pri ponovnem vključevanju v družbo, psihološko, pravno in finančno svetovanje, storitve vključevanja/ponovnega vključevanja v družbo itd.;

bivalnih centrih, ki zagotavljajo ustrezno začasno nastanitev za žrtve, ki potrebujejo varen kraj zaradi neposredne nevarnosti sekundarne in ponavljajoče se viktimizacije, ustrahovanja in maščevanja.

Žrtve nasilja v družini ali trgovine z ljudmi so lahko nastanjene v bivalnih sprejemnih centrih, kjer so jim skupaj z mladoletnimi otroki, za katere skrbijo, brezplačno zagotovljeni družinska pomoč, zaščita pred storilcem, zdravstvena oskrba in nega, hrana, nastanitev, psihološko svetovanje in pravna pomoč.

Kdo zagotavlja podporo žrtvam?

V vsakem generalnem direktoratu za socialno delo in zaščito otrok (DGASPC) deluje služba za podporo žrtvam.

Podporo žrtvam lahko zagotavljajo tudi zasebni ponudniki socialnih storitev.

Če ste žrtev nasilja v družini, se lahko obrnete na nacionalno agencijo za enake možnosti žensk in moških (*Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Bărbați și Femei*) ter na generalne direktorate za socialno delo in zaščito otrok (DGASPC).

Če ste mlajši od 18 let in ste bili žrtev kaznivega dejanja, se lahko obrnete na nacionalni organ za varstvo otrokovih pravic in posvojitve (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copiului și Adoptie – ANPDCA*) ter na generalne direktorate za socialno delo in zaščito otrok (DGASPC).

Če ste žrtev trgovine z ljudmi, se lahko obrnete na nacionalno agencijo za boj proti trgovini z ljudmi (*Agencia Națională împotriva Traficului de Persoane – ANITP*) v okviru ministrstva za notranje zadeve (*Ministerul Afacerilor Interne – MAI*).

Ministrstvo za pravosodje je romunski pomožni organ, ki je pristojen za postopek za pridobitev odškodnine za žrtve naklepnih kaznivih dejanj, storjenih z nasiljem na ozemlju države članice, ki ni država, v kateri žrtev zakonito prebiva.

Različne vrste podpore žrtvam zagotavljajo tudi številne nevladne organizacije (NVO). Institucija, na katero se obrnete, vas bo usmerila na ustrezno NVO.

Ali me bo policija samodejno usmerila na službe za podporo žrtvam?

Da, sodni organi vas morajo napotiti na take službe.

Kako je zaščiten moja zasebnost?

Žrtve kaznivega dejanja prejmejo informacije, podporo in zaščito tako, da je zagotovljena zaupnost njihovih osebnih podatkov ter vseh informacij o njihovem zasebnem življenju in težavah, s katerimi se srečujejo. Storitve podpore se zagotavljajo anonimno, zanje pa ni treba skleniti pogodbe z upravičenci.

Podatki o žrtvah kaznivih dejanj se shranjujejo eno leto. Uporabijo se lahko za dejavnosti podpore in zaščite žrtev ali se posredujejo sodnim organom na njihovo zahtevo. Shranjeni podatki se po enem letu izbrišejo.

Če kot žrtev prejmete podporo in zaščito, se bodo vaši identifikacijski podatki hranili ves čas uporabe takih ukrepov in še tri mesece po tem obdobju.

Kraj nastanitvenih centrov za žrtve nasilja v družini in trgovine z ljudmi je tajen.

Če sodni organi menijo, da bi lahko bila vaša zasebnost ali dostojanstvo ogrožena zaradi informacij, ki jih zagotovite, ali iz katerega koli drugega razloga, lahko med kazensko preiskavo in med sodnim postopkom po uradni dolžnosti ali na vašo zahtevo sprejmejo več ukrepov za zaščito vaše zaupnosti in zasebnosti, kot so:

varstvo podatkov o vaši identiteti;

zaslišanje z avdiovizualnimi sredstvi, pri katerem sta vaš glas in podoba popačena in vaša navzočnost ni potrebna, če drugi ukrepi ne zadostujejo;

zagotovitev, da je sodna obravnava med celotnim vašim zaslišanjem zaprta za javnost.

Poleg tega lahko sodišče med postopkom prepove vse objave besedil, risb, fotografij ali slik, ki bi lahko razkrile vašo identiteto.

Sodno obravnavo, zaprto za javnost, lahko sodišče odredi tudi, če bi lahko javna obravnava vplivala na vaše dostojanstvo ali zasebnost.

Ali moram pred uporabo podpore žrtvam kaznivo dejanje prijaviti?

Da bi imeli dostop do informacij, podpore in zaščite, ki so na voljo žrtvam kaznivega dejanja, vam ni treba vložiti ovadbe pri organih kazenskega pregona.

Moja osebna zaščita, če sem v nevarnosti

Katere vrste zaščite so na voljo?

Med kazensko preiskavo in med sodnim postopkom ste upravičeni do zaščitnih ukrepov, če sodni organi menijo, da bi lahko bili v nevarnosti.

Zelo pomembno je vedeti, da lahko sodni organi, če menijo, da bi bili lahko zaradi informacij, ki jih zagotovite, ali iz katerega koli drugega razloga v nevarnosti, na vašo zahtevo ali po uradni dolžnosti sprejmejo nekatere ukrepe za vašo zaščito, kot so:

zagotovitev nadzora ali varovanja vašega doma ali začasnega bivališča;

zagotovitev spremstva in zaščite vam in vašim družinskim članom med potovanji;

varovanje podatkov o vaši identiteti (osebni podatki se lahko izpustijo iz spisa, da se zaščiti vaša identiteta, tako da ostane tajna);

zaslišanje z avdiovizualnimi sredstvi, pri katerem sta vaš glas in podoba popačena in vaša navzočnost ni potrebna, če drugi ukrepi ne zadostujejo (tako vam ni treba nastopiti pred policistom, tožilcem ali sodnikom in ne boste v istem prostoru kot storilec);

zagotovitev, da je sodna obravnava med celotnim vašim zaslišanjem zaprta za javnost.

Poleg tega lahko sodišče med postopkom prepove vse objave besedil, risb, fotografij ali slik, ki bi lahko razkrile vašo identiteto.

Poleg tega lahko policista ali tožilca, ki izvaja preiskavo, prosite, naj vas vključi v program za zaščito prič, če ste priča v kazenskem postopku ali če zagotovite informacije, ki sodnim organom pomagajo rešiti zadeve v zvezi s hudimi kaznivimi dejanji ali preprečiti nastanek velike škode, tudi če niste vključeni v zadevo. Ta program vključuje številne ukrepe, kot so:

tajna identiteta, tudi pri udeležbi na zaslišanjih, pri katerih sta glas in slika popačena;

polijska zaščita vašega doma in policijsko spremstvo, ko ste vabljeni, da se zglasite pri organih kazenskega pregona;

preselitev;

sprememba identitete, vključno s spremembo vašega videza, če je potrebno.

Če vstopite v program za zaščito prič, boste lahko prejeli dodatno pomoč, kot je:

vključitev v drugačno družbeno okolje;

pridobitev novih poklicnih kvalifikacij;

nova zaposlitev;

finančna podpora, dokler ne najdete nove zaposlitve.

Po potrebi lahko v program za zaščito prič vstopijo tudi vaši sorodniki v prvem kolenu (kot so vaši otroci ali starši) in vaš zakonec.

Če v program za zaščito prič niste vstopili med kazensko preiskavo, lahko za vključitev vanj zaprosite sodišče.

Na voljo je dodatna zaščita, ki je odvisna od vrste kaznivega dejanja:

če ste žrtev nasilja v družini, lahko policijo prosite, naj na podlagičasne odredbe o zaščiti, ki velja, dokler sodišče ne izda odredbe o zaščiti, storilca nemudoma odstrani iz vašega skupnega doma. Namesto tega lahko kot žrtev dobite tudi nastanitev v centru za žrtve nasilja v družini. Takšna nastanitev je na voljo le v nujnih primerih ali na podlagi odobritve vodstva centra. Po sprejemu v center lahko dobite brezplačno nastanitev, hrano, zdravstveno oskrbo, psihološko svetovanje in pravno pomoč;

če ste žrtev trgovine z ljudmi, lahko dobite nastanitev v centru za zaščito žrtev. V skladu z zakonom je nastanitev na voljo največ 90 dni, vendar lahko sodišče vaše bivanje podaljša do konca postopka. Sodne obravnave v zadevah v zvezi s trgovino z otroki so zaprte za javnost. Poleg tega bodo v takih primerih mladoletni otroci, mlajši od 14 let, zaslišani v navzočnosti psihologa in predstavnika generalnega direktorata za socialno delo in zaščito otrok.

Če menite, da ste v nevarnosti, morate o tem obvestiti policista, tožilca ali sodnika in zagotoviti čim več informacij.

Zgoraj navedeni ukrepi so na voljo v fazi kazenske preiskave in med sodnim postopkom.

Kdo mi lahko zagotovi zaščito?

Zaščito vam bo zagotovila romunska policija.

Ali bo izvedena ocena moje zadeve, če obstaja tveganje, da mi bo storilec kaznivega dejanja povzročil nadaljnjo škodo?

Da bi preprečili sekundarno viktimizacijo, bo ocena izvedena takoj po vaši identifikaciji, tako da število izjav ter zdravstvenih/psiholoških/socialnih ocen ostane čim manjše.

Službe za podporo žrtvam/ponudniki storitev podpore žrtvam vam bodo svetovali o tveganjih ustrahovanja in maščevanja. Da bi se izognili nevarnosti ustrahovanja in maščevanja, ste lahko začasno nameščeni v bivalnih centrih.

Če boste po koncu kazenskega postopka še vedno v nevarnosti, bodo sodni organi proučili, ali bi vas bilo treba vključiti v program za zaščito prič, razen če ste že vključeni v tak program.

Če ste bili žrtev trgovine z ljudmi, nasilja v tesnih odnosih, organiziranega kriminala, terorizma ali drugih kategorij kaznivih dejanj, se boste šteli za ranljivo žrtev in vam bo zagotovljena zaščita, ki je po zakonu določena za ogrožene ali ranljive priče.

Ali bo izvedena ocena moje zadeve, če obstaja tveganje, da mi bo kazenskopравни sistem povzročil nadaljnjo škodo (med preiskavo in sojenjem)?

Da, vaša zadeva se lahko oceni. Če ste bili na primer žrtev nekaterih kategorij kaznivih dejanj (nasilja v družini, posilstva, spolnega napada itd.), vas bo na vašo zahtevo zaslila samo oseba istega spola.

Da bi se preprečila nadaljnja škoda, bo drugo zaslišanje žrtve izvedeno le, če je to nujno potrebno za kazenski postopek.

Da bi se preprečila sekundarna viktimizacija, povzročena s ponovljenim zaslišanjem žrtve s strani sodnih organov, se z zakonodajo o kazenskem postopku zahteva tudi, da se oškodovanec, ki je prijavil kaznivo dejanje, zasliši takoj ali, če to ni mogoče, čim prej po vložiti ovadbe.

Za žrtve kaznivih dejanj so na sodišču na voljo ločene čakalnice.

Kakšna zaščita je na voljo za posebno ranljive žrtve?

Če ste ranljiva žrtev, ste upravičeni do zaščitnih ukrepov, navedenih v zgornjih odgovorih o zaščiti prič.

Sem mladoletna oseba – ali imam posebne pravice?

Če ste otrok in ste bili žrtev izkoriščanja, nasilja, zlorabe, zanemarjanja, grdega ravnanja ali katerega koli drugega kaznivega dejanja, lahko kaznivo dejanje policiji prijavite kateri koli oseba, vključno z vami.

Mladoletniki se od samega začetka štejejo za ranljive žrtve, organi pa vas bodo seznanili z zaščitnimi ukrepi, do katerih ste upravičeni.

Otroke, ki so žrtve nasilja, bodo ocenile specializirane službe v okviru generalnih direktoratsv za socialno delo in zaščito otrok, ki so odgovorni za posredovanje v primeru zlorabe, zanemarjanja, trgovine z ljudmi, migracij in repatriacije, nato pa jim bodo zagotovile podporo in zaščito na podlagi zakona. Mladoletniki lahko dobijo pomoč nacionalnega organa za varstvo otrokovih pravic in posvojitve.

Otrok, ki je bil zlorabljen, zanemaren ali žrtev kakršne koli oblike nasilja, se lahko v okviru nujnega ukrepa začasno namesti pri drugi družini, rejnikih ali v posebni center.

Če ste pozvani, da se zglasite pri organih kazenskega pregona, in ste mlajši od 14 let, vas morajo spremljati starši ali skrbnik. Če so tudi vaši starši ali skrbniki vključeni v kazenski postopek ali bi morda želeli vplivati na vašo izjavo, boste zaslišani v navzočnosti sorodnika ali druge osebe, ki jo imenuje policist /tožilec/sodnik.

Poleg tega lahko sodni organi odločijo, da se mora zaslišanja udeležiti psiholog, da bi vam pomagal med zaslišanjem. Sodne organe lahko zaprosite, naj vam pomagajo pri tem.

Zaslišanje je treba posneti. Če to ni mogoče, je to treba navesti v vaši izjavi in podati razloge za to.

Zasliši vas lahko ista oseba v posebej urejenih/prilagojenih prostorih, če je to mogoče.

Pri preiskovanju določenih kategorij kaznivih dejanj lahko žrtev zasliši oseba istega spola. Prav tako vas lahko spremlja oseba, ki jo sami izberete.

Ves čas postopka imate pravico do pravnega zastopnika. Če nimate pravnega svetovalca, vam ga bo sodišče pomagalo najti. Če si vaša družina ne more privoščiti storitev svetovalca, ste upravičeni do brezplačne pravne pomoči.

V zadevah, ki se nanašajo na kazniva dejanja trgovine z ljudmi, bodo mladoletniki, mlajši od 14 let, zaslišani v navzočnosti vsaj enega od svojih staršev ali drugega zakonitega zastopnika. Poleg tega morata biti vabljeni tudi psiholog in predstavnik generalnega direktorata za socialno delo in zaščito otrok.

Moj družinski član je umrl zaradi kaznivega dejanja – kakšne so moje pravice?

V tem primeru ste žrtev kaznivega dejanja in ste upravičeni do vseh zgoraj navedenih storitev podpore in zaščite, vključno z informacijami, psihološkim svetovanjem, pravno pomočjo, napotitvijo na zdravstvene službe, storitvami vključevanja/ponovnega vključevanja v družbo itd.

Zakonec, otroci ali vzdrževani družinski člani osebe, ki je umrla zaradi umora in naklepnega umora, kot sta določena v členih 188 in 189 kazenskega zakonika, ali drugih naklepnih kaznivih dejanj s smrtnim izidom, so upravičeni do brezplačne pravne pomoči in odškodnine od države.

Brezplačna pravna pomoč je na voljo tudi za žrtve drugih kategorij kaznivih dejanj, če mesečni dohodek žrtve na družinskega člana ni višji od nacionalne minimalne bruto osnovne plače, določene za leto, v katerem je vložena prošnja za brezplačno pravno pomoč.

Moj družinski član je bil žrtev kaznivega dejanja – kakšne so moje pravice?

Glej zgoraj.

Ali mi je zagotovljen dostop do mediacije? Kakšni so pogoji? Ali bom v času mediacije na varnem?

Mediacija je mogoča v primeru kaznivih dejanj, ki se na podlagi kazenskega prava štejejo za manj huda. Ta postopek je mogoče uporabiti le, če se vi in storilec strinjata, da bosta sodelovala. V postopku mediacije boste povabljeni na več sestankov s storilcem, da bi ugotovili, ali je mogoča sprava. Sestanek vodi oseba, imenovana mediator. Če ste ob koncu postopka dosegli dogovor s storilcem, lahko ovadbo umaknete in zadeva bo zaključena. Če postopek ni bil uspešen, se bo kazenski postopek nadaljeval, kot da ne bi bilo mediacije.

Kje lahko najdem zakonodajo, ki določa moje pravice?

Zakon št. 135/2010 o zakoniku o kazenskem postopku, kakor je bil spremenjen (*Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*)

Zakon št. 678/2001 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej, kakor je bil spremenjen (*Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*)

Sklep vlade št. 1216/2001 o odobritvi nacionalnega akcijskega načrta za boj proti trgovini z ljudmi (*Hotărârea de Guvern nr. 1216/2001 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane*)

Zakon št. 211/2004 o nekaterih ukrepih za zaščito žrtev kaznivih dejanj, kakor je bil spremenjen (*Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor*)

Sklep vlade št. 1238 z dne 10. oktobra 2007 o odobritvi posebnih nacionalnih standardov za specializirane storitve za pomoč žrtvam trgovine z ljudmi (*Hotărârea Guvernului nr. 1238 din 10 octombrie 2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență a victimelor traficului de persoane*)

Zakon št. 217/2003 o preprečevanju nasilja v družini in boju proti njemu, kakor je bil spremenjen (*Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*)

Zakon št. 272/2004 o varstvu in spodbujanju otrokovih pravic, kakor je bil spremenjen (*Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*)

Zakon št. 682/2002 o zaščiti prič, kakor je bil spremenjen (*Legea 682/2002 privind protecția marturilor*)

Zakon št. 192/2006 o mediaciji in organizaciji poklica mediatorja, kakor je bil spremenjen (*Legea 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator*)

Zadnja posodobitev: 04/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali

podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

2 - Prijava kaznivega dejanja in moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja ali med sojenjem

Kako lahko prijavim kaznivo dejanje?

Če ste žrtev kaznivega dejanja, ga lahko ustno ali pisno prijavite policiji (ali državnemu tožilcu). Prav tako lahko drugo osebo prosite, naj kaznivo dejanje prijavi v vašem imenu, vendar ji morate dati pisno pooblastilo. Podpisano pisno pooblastilo bo priloženo spisu v zadevi.

Kaznivo dejanje lahko prijavi eden od zakoncev v imenu drugega zakonca ali polnoleten otrok v imenu staršev. Če kaznivo dejanje prijavi otrok, ki je še mladoletna oseba, prijavo poda zastopnik otroka ali pa se prijava poda s soglasjem takega zastopnika.

Če se tožilec odloči zadevo predložiti sodišču, imate med sodnim postopkom pravico do vpogleda v spis v prostorih sodišča. Poleg tega boste pozvani, da nastopite pred sodiščem.

Vaša prijava mora vključevati vaše ime, poklic, domači naslov in podroben opis tega, kar se je zgodilo. Če veste, kdo je storilec kaznivega dejanja, morate zagotoviti vse informacije o njem, ki jih imate, in vse dokaze v zvezi z incidentom. Med preiskavo kaznivega dejanja lahko zagotovite tudi dodatne informacije o zadevi.

Če ne govorite ali razumete romunščine, lahko prijavo vložite v jeziku, ki ga razumete, sodni organ pa jo bo dal prevesti. V tem primeru lahko prosite, da se vsi sodni pozivi, ki jih prejmete, izdajo v jeziku, ki ga razumete.

Če ste žrtev nasilja v družini, lahko zaprosite za začasno odredbo o zaščiti, ki jo izda policija, ali zaprosite pristojno sodišče, da izda odredbo o zaščiti. To pomeni, da morate izpolniti standardno prošnjo, ki se predloži okrožnemu sodišču (*judécătoria*) s pristojnostjo v kraju vašega prebivališča. Prošnjo lahko vložite osebno ali pa jo, če se s tem strinjate, vložijo oseba iz socialnih služb, ki se ukvarjajo z nasiljem v družini, državni tožilec ali policist.

Kako lahko ugotovim, v kateri fazi je moja zadeva?

Po vložitvi vaše prijave bodo policijski organi zadevo posredovali državnemu tožilcu, kjer ji bo dodeljena enotna številka.

Po prijavi kaznivega dejanja lahko potek vaše zadeve preverite tako, da vložite pisno prošnjo, v kateri navedete naslov v Romuniji, e-naslov ali naslov v spletni klepetalnici, na katerega naj organi pošljejo informacije.

Če se tožilec odloči zadevo predložiti sodišču, imate med sodnim postopkom pravico do vpogleda v spis v prostorih sodišča. Poleg tega boste pozvani, da nastopite pred sodiščem.

Ali sem upravičen do pravne pomoči (med preiskavo ali sojenjem)? Pod katerimi pogoji?

Če ste oškodovanec, ste upravičeni do pravne pomoči ali zastopanja.

(a) V celotnem kazenskem postopku ste upravičeni do pomoči pravnega svetovalca, ki ga izberete sami in plačate njegove storitve. Če bo storilec obsojen, boste lahko od njega izterjali stroške pravnega svetovanja.

(b) Če želite, vas lahko ves čas kazenskega postopka zastopa zastopnik, razen če je vaša navzočnost obvezna ali če tožilec, sodnik ali sodišče meni, da morate biti navzoči, kot je ustrezno (npr. za zaslišanje).

(c) V nekaterih primerih je lahko pravna pomoč v kazenskem postopku zagotovljena brezplačno:

če tožilec ali sodnik meni, da ne morete poskrbeti za svojo obrambo, in če nimate plačanega pravnega svetovalca;

če ste mladoletnik in še niste pridobili polne poslovne sposobnosti (s sklenitvijo zakonske zveze ali sodno odločbo);

na zahtevo, če ste bili žrtev katerega koli od naslednjih kaznivih dejanj: poskus umora in poskus naklepnega umora, telesne poškodbe, naklepna kazniva dejanja, ki povzročijo telesne poškodbe žrtve (pomen telesnih poškodb je opredeljen v kazenskem zakoniku), posilstvo, spolni napad, spolni odnos z mladoletnikom in spolna zloraba mladoletnikov;

na zahtevo, če ste zakonec, starš ali druga oseba, ki je vzdrževani družinski član žrtve, ki je umrla zaradi umora, naklepnega umora ali drugega naklepnega kaznivega dejanja;

na zahtevo, če ste žrtev drugih kaznivih dejanj, ki niso navedena zgoraj, in če vaš mesečni dohodek na družinskega člana ni večji od minimalne nacionalne bruto plače. Vlogo za brezplačno pravno pomoč je treba vložiti pri sodišču, pristojnem v kraju, kjer prebivate.

V takih primerih je brezplačna pravna pomoč na voljo le, če ste kaznivo dejanje prijavili policiji ali državnemu tožilcu v 60 dneh od dneva, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno, ali, če je ustrezno, v 60 dneh od dneva, ko ste izvedeli za kaznivo dejanje. Če kaznivega dejanja niste mogli prijaviti, rok 60 dni začne teči od prenehanja okoliščin, zaradi katerih ga niste mogli prijaviti.

Če želite prejeti brezplačno pravno pomoč, morate prošnjo vložiti pri tožilcu ali sodišču, kot je ustrezno, tožilec ali sodišče pa bosta sprejela potrebne ukrepe. Brezplačna pravna pomoč vam je na voljo do konca kazenskega postopka.

Ali lahko zahtevam povračilo stroškov (za udeležbo v preiskavi/na sojenju)? Pod katerimi pogoji?

Zahtevate lahko povračilo sodnih stroškov. Sodišče bo odločilo, kakšen del vaših stroškov je treba povrniti in kdo jih bo povrnil.

Če v postopku sodelujete kot oškodovanec ali civilna stranka (če je vaša civilna tožba dovoljena) in če je obdolženec spoznan za krivega (tudi če zaradi določenih razlogov ni obsojen na zaporno kazen), mu bo odrejeno plačilo vaših pravnih stroškov.

Ali se lahko pritožim, če je moja zadeva zaključena še pred začetkom sodnega postopka?

Če se državni tožilec odloči zadevo zaključiti, ne da bi jo predložil sodišču, se lahko zoper njegovo odločitev pritožite v 20 dneh od prejema njene kopije.

Pritožbo je treba predložiti nadrejenemu tožilcu.

Če nadrejeni tožilec zavrne vašo pritožbo, se lahko zoper njegovo odločitev pritožite pri sodniku senata za predhodno odločanje pri pristojnem sodišču.

Ali sem lahko vključen v sodni postopek?

V kazenskem postopku lahko sodelujete:

Kot žrtev (oškodovanec)

Če ste zaradi kaznivega dejanja utrpeli škodo, lahko v postopku sodelujete kot žrtev, pri čemer imate številne procesne pravice, ki so opisane spodaj.

Kot priča

Če v kazenskem postopku ne želite sodelovati kot oškodovanec, morate o tem obvestiti sodni organ, ki obravnava vašo zadevo in ki vas lahko kljub temu pozove, da se udeležite zaslišanja kot priča, če meni, da je to potrebno. Če ste na zaslišanje pozvani kot priča, morate biti navzoči in povedati vse, kar veste o incidentu.

Kot civilna stranka

Če želite zahtevati odškodnino za škodo, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja, morate vložiti civilni zahtevek, s čimer postanete civilna stranka v kazenskem postopku.

Na splošno so sodne obravnave odprte za javnost, zaslišanj pa se lahko udeležite ne glede na to, kakšna je vaša vloga v postopku. Vendar se lahko sodišče odloči izvesti obravnave, zaprte za javnost, če za to obstajajo zadostni razlogi. V tem primeru se jih boste lahko udeležili le, če ste oškodovanec ali civilna stranka.

Vaša navzočnost v sodni dvorani je obvezna le, kadar ste pozvani na zaslišanje (npr. kot priča).

Kakšen je moj uradni položaj v sodnem postopku? Na primer, ali sem lahko oziroma ali lahko izberem, da sem: žrtev, priča, civilna stranka ali zasebni tožilec?

Če ste žrtev kaznivega dejanja, imate lahko v pravosodnem sistemu eno od naslednjih vlog:

Žrtev (oškodovanec)

Če ste zaradi kaznivega dejanja utrpeli škodo, lahko v postopku sodelujete kot žrtev, pri čemer imate številne procesne pravice, ki so opisane spodaj.

Civilna stranka

Če želite zahtevati odškodnino za škodo, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja, lahko vložite civilni zahtevek, s čimer postanete civilna stranka v kazenskem postopku.

Priča

Če v kazenskem postopku ne želite sodelovati kot oškodovanec, morate o tem obvestiti sodni organ, ki obravnava vašo zadevo in ki vas lahko kljub temu pozove, da se udeležite zaslišanja kot priča, če meni, da je to potrebno. V tem primeru boste povabljeni na zaslihanje in pozvani, da zagotovite podrobne informacije o incidentu. Vaša navzočnost na zaslišanju je obvezna, če ste pozvani v ta namen.

Kakšne so moje pravice in obveznosti v tej vlogi?

Če v kazenskem postopku sodelujete kot *oškodovanec/civilna stranka*, imate več procesnih pravic:

Med kazensko preiskavo:

imate pravico zahtevati odškodnino za škodo, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja. V ta namen morate postati civilna stranka v kazenskem postopku ali vložiti ločeno civilno tožbo. Med kazensko preiskavo lahko kadar koli postanete civilna stranka.

Da bi postali civilna stranka v postopku, morate pred policistom ali tožilcem to ustno zahtevati ali policistu ali tožilcu, ki obravnava zadevo, predložiti pisno vlogo. V vlogi morate navesti, kakšno odškodnino zahtevate, ter razloge in povezane dokaze.

Med prvim zaslišanjem vas bo tožilec ali policist obvestil, da lahko postanete civilna stranka v postopku;

imate pravico zahtevati povračilo sodnih stroškov. Sodišče bo odločilo, kakšen del vaših stroškov je treba povrniti in kdo jih bo povrnil.

Če v postopku sodelujete kot oškodovanec ali civilna stranka (če je vaša civilna tožba dovoljena) in če je obdolženec spoznan za krivega (tudi če zaradi določenih razlogov ni obsojen na zaporno kazen), mu bo odrejeno plačilo vaših pravnih stroškov;

imate pravico dobiti informacije o poteku preiskave in, če se tožilec odloči, da zadeve ne bo predložil sodišču, kopijo te odločitve. Za to boste morali pri policistu ali tožilcu, ki obravnava zadevo, vložiti zahtevo in navesti naslov v Romuniji, e-naslov ali naslov v spletni klepetalnici, na katerega boste prejeli informacije. Če se tožilec odloči zadevo predložiti v odločanje sodišču, boste povabljeni na sodišče;

imate pravico do storitev tolmačenja in prevajanja, če ne govorite ali razumete romunščine. Če ne govorite romunščine, vam bodo v celotnem kazenskem postopku zagotovljene brezplačne storitve tolmača;

ste ves čas kazenskega postopka upravičeni do pomoči odvetnika. V posebnih primerih (npr. kadar tožilec meni, da ne morete poskrbeti za svojo obrambo, ali če ste mladoletnik in še niste pridobili polne poslovne sposobnosti, če ste žrtev nekaterih kaznivih dejanj, če so vaši dohodki pod določeno mejo itd. – glej odgovor na prejšnje vprašanje) ste upravičeni do brezplačne pravne pomoči;

imate pravico, da vas ves čas kazenskega postopka zastopa zastopnik, razen če je vaša navzočnost obvezna ali če tožilec, sodnik ali sodišče meni, da morate biti navzoči, kot je ustrezno (npr. za zaslihanje);

imate vi ali vaš svetovalec možnost vpogleda v spis. Vendar za vpogled v vaš spis veljajo določena pravila, s katerimi vas bodo seznanili v vložilšču tožilstva; imate pravico, da vas policist ali tožilec, ki obravnava zadevo, pozove na zaslihanje. Zahtevate lahko, da vas med zaslišanjem spremlja pravni zastopnik, če ga imate, ter oseba, ki jo sami izberete in katere navzočnost med zaslihanjem se vam zdi koristna. Sodni organ lahko vašo zahtevo zavrne le iz utemeljenih razlogov.

Ko prijavite kaznivo dejanje, ki je bilo storjeno zoper vas, vas mora sodni organ takoj zaslišati. Če to ni mogoče, vas mora zaslišati čim prej po prijavi kaznivega dejanja.

Kot žrtev nasilja v družini, posilstva ali druge vrste spolnega napada, grdega ravnanja z mladoletniki, nadlegovanja ali spolnega nadlegovanja in v vseh drugih primerih, ko morate varovati svojo zasebnost, lahko zahtevate, da vas zasliši oseba istega spola. Sodni organ lahko vašo zahtevo zavrne le iz utemeljenih razlogov;

imate pravico, da predložite dokaze in vse druge zahtevke v zvezi z odločanjem o zadevi. To lahko storite med svojim zaslišanjem ali v ločeni vlogi, ki jo predložite sodnemu organu, ki obravnava vašo zadevo;

če je bil storilec odrejen pripor, nato pa je bil izpuščen, imate pravico, da vas obvestijo o tem. Med prvim zaslišanjem boste obveščeni o tej pravici in vprašali vas bodo, ali želite biti obveščeni o izpustitvi storilca;

se lahko pritožite zoper dejanja, storjena v zvezi z vašo zadevo. Če je dejanje storil policist, morate pritožbo predložiti tožilcu, ki obravnava vašo zadevo, če pa je dejanje storil tožilec, ki obravnava vašo zadevo, jo morate predložiti nadrejenemu tožilcu.

Če se pritožite zoper odločitev tožilca glede zaključka kazenske zadeve in če je vaša pritožba zavrnjena, se lahko zoper to odločitev pritožite pri sodniku senata za predhodno odločanje.

Med sojenjem:

imate pravico zahtevati odškodnino za škodo, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja. V ta namen morate postati civilna stranka v kazenskem postopku ali vložiti ločeno civilno tožbo.

Če ste v kazenski preiskavi sodelovali kot civilna stranka, lahko enak status ohranite tudi med sojenjem.

Če v kazenski preiskavi niste sodelovali kot civilna stranka, lahko pred začetkom izvajanja dokazov še vedno postanete civilna stranka v sodnem postopku. O tem boste obveščeni, ko boste povabljeni na prvo sodno obravnavo.

Pred sodiščem lahko ustno zahtevate, da postanete civilna stranka v sodnem postopku, ali v ta namen predložite pisno vlogo. V vlogi morate navesti, kakšno odškodnino zahtevate, ter razloge in povezane dokaze;

imate pravico zahtevati povračilo sodnih stroškov. Sodišče bo odločilo, kakšen del vaših stroškov je treba povrniti in kdo jih bo povrnil.

Če v postopku sodelujete kot oškodovanec ali civilna stranka (če je vaša civilna tožba dovoljena) in če je obdolženec spoznan za krivega (tudi če zaradi določenih razlogov ni obsojen na zaporno kazen), mu bo odrejeno plačilo vaših pravnih stroškov;

imate pravico do storitev tolmačenja in prevajanja, če ne govorite ali razumete romunščine. Če ne govorite romunščine, vam bodo v celotnem kazenskem postopku zagotovljene brezplačne storitve tolmača;

ste ves čas kazenskega postopka upravičeni do pomoči odvetnika. V posebnih primerih (npr. kadar tožilec meni, da ne morete poskrbeti za svojo obrambo, ali če ste mladoletnik in še niste pridobili polne poslovne sposobnosti, če ste žrtev nekaterih kaznivih dejanj, če so vaši dohodki pod določeno mejo itd. – glej odgovor na prejšnje vprašanje) ste upravičeni do brezplačne pravne pomoči;

imate pravico, da vas ves čas kazenskega postopka zastopa zastopnik, razen če je vaša navzočnost obvezna ali če tožilec, sodnik ali sodišče meni, da morate biti navzoči, kot je ustrezno (npr. za zaslihanje);

imate vi ali vaš svetovalec možnost vpogleda v spis. Vendar za vpogled v vaš spis veljajo določena pravila, s katerimi vas bodo seznanili v vložišču sodišča; imate pravico do zaslišanja med sodnim postopkom. Sodišče vas bo pozvalo, da se udeležite zaslišanja, in postavljena vam bodo vprašanja v zvezi s kaznivim dejanjem. Poleg tega boste pozvani, da poveste vse, kar se spomnite o incidentu; imate pravico, da obdolžencu, pričam in sodnim izvedencem med njihovim zaslišanjem postavljate vprašanja; imate pravico, da vložite ugovore in predložite ugotovitve o kazenskih zadevah v zadevi; imate pravico, da predložite dokaze in vse druge zahteve v zvezi z odločanjem o zadevi; če je bil storilcu odrejen pripor ali naložena zaporna kazen, imate pravico, da vas obvestijo o njegovi izpustitvi. Če med prvim zaslišanjem v kazenski preiskavi, ko ste bili obveščeni o tej pravici, niste zahtevali, da vas obvestijo o izpustitvi storilca, lahko to med sojenjem še vedno zahtevate, in sicer ustno pred sodiščem ali pisno; ko bo odločba na voljo, boste o njej obveščeni in imate pravico, da se zoper njo pritožite.

Oškodovanec, civilna stranka ali priča v kazenskem postopku ima tudi več obveznosti, ki izhajajo iz potrebe, da sodni organi ugotovijo resnico v zadevi in da se dokaže odgovornost storilca:

obveznost, da se zglasite pri policistu, tožilcu ali sodniku, ko ste pozvani k podaji izjav;

obveznost, da poveste vse, kar veste v zvezi z incidentom; zavedati se morate, da vas lahko sodni organi obtožijo in obsodijo zaradi krive izpovedbe, če jim napačno prikažete dejstva. Kot zakonec ali bližnji sorodnik osumljenca/obdolženca lahko zavrnete dajanje izjav. Poleg tega lahko zavrnete odgovarjanje na vprašanja, če se ta nanašajo na poslovno skrivnost, ki jo morate varovati, kadar je to pravno zavezujoče za sodne organe;

obveznost, da sodne organe obvestite o vseh spremembah naslova, da vas lahko pokličejo in vam pošljejo morebitna prihodnja obvestila o postopku; vesti se morate dostojno in spoštovati resnost sodne obravnave. Sicer lahko sodišče odredi, da vas odstranijo iz sodne dvorane.

Med kazensko preiskavo in med sodnim postopkom ste upravičeni do zaščitnih ukrepov, če sodni organi menijo, da ste v nevarnosti, ali če ste žrtev nekaterih kaznivih dejanj, ki lahko vplivajo na vašo zasebnost ali dostojanstvo.

Zelo pomembno je, da se zavedate, da če sodni organi menijo, da ste morda v nevarnosti ali da bi lahko bila vaša zasebnost ali dostojanstvo ogrožena zaradi informacij, ki jih zagotovite, ali zaradi drugih razlogov, lahko na vašo zahtevo ali na lastno pobudo (*ex officio*) sprejmejo nekatere ukrepe za zagotovitev vaše varnosti, kot so:

zagotovitev nadzora ali varovanja vašega doma ali začasnega bivališča;

zagotovitev spremstva in zaščite vam in vašim družinskim članom med potovanji;

varstvo podatkov o vaši identiteti;

zaslišanje z avdiovizualnimi sredstvi, pri čemer je vaš glas spremenjen, vaša podoba pa zamegljena, kjer vaša navzočnost ni potrebna in če drugi ukrepi ne zadostujejo;

zagotovitev, da je sodna obravnava med vašim celotnim zaslišanjem zaprta za javnost.

Sodnik lahko odloči, da bo sodna obravnava zaprta za javnost, če meni, da je to potrebno za vašo varnost med sodnim postopkom. Sodnika lahko tudi prosite, naj odredi sodno obravnavo, zaprto za javnost.

Poleg tega lahko sodišče med sodnim postopkom prepove vse objave besedil, risb, slik ali podob, ki bi lahko razkrile vašo identiteto.

Če ste *priča*, ste upravičeni tudi do drugih posebnih načinov zaščite prič. Če menite, da ste v nevarnosti, morate o tem obvestiti policista, tožilca ali sodnika in zagotoviti čim več informacij.

Ali lahko med sojenjem podam izjavo ali predlagam dokaze? Pod katerimi pogoji?

Da. Če ste se odločili sodelovati v sodnem postopku, vas lahko tožilec/policist in sodnik zaslišijo kot oškodovanca/civilno stranko.

Tožilec ali policist vas bo pozval, da se zglasite v prostorih policije/tožilstva, kjer vas bodo zaslišali, med sojenjem pa boste pozvani na zaslišanje v sodnem postopku.

Katere informacije bom prejel med sojenjem?

Med kazenskim postopkom lahko dobite informacije o poteku zadeve in kopijo odločitve tožilca v zvezi s smiselnostjo predložitve zadeve sodišču. Za to boste morali pri policistu ali tožilcu, ki obravnava zadevo, vložiti zahtevo in navesti naslov v Romuniji, e-naslov ali naslov v spletni klepetalnici, na katerega boste prejeli informacije.

Med sojenjem vas bodo povabili na prvo obravnavo in obvestili, da lahko postanete civilna stranka v postopku. Za naslednje obravnave ne boste več prejeli vabil. Ob udeležbi na sodnih obravnava ali vpogledu v spis boste obveščeni o poteku zadeve in datumih naslednjih obravnav. Vendar boste povabljeni vsakič, ko vas bo treba zaslišati.

Ko bo odločba na voljo, vam bo poslana njena kopija.

Če ne razumete romunščine, vam bo povzetek odločbe (poročilo o odločbi sodišča brez obširne obrazložitve) zagotovljen v jeziku, ki ga razumete.

Obrazložitev vam bo zagotovljena v romunščini, za prevod pa lahko uporabite storitve tolmačenja, ki so vam na voljo.

Ali bom lahko imel dostop do sodnih spisov?

Da, vi ali vaš svetovalec imate možnost vpogleda v spis. Če si želite ogledati spis, se morate zglasiti v vložišču tožilstva ali sodišča, kjer hranijo vaš spis, in vložiti vlogo za vpogled.

Vendar za vpogled v vaš spis veljajo določena pravila, s katerimi vas bodo seznanili v vložišču.

Imate pravico, da vas seznanijo s pogoji in postopkom za sprejem v program za zaščito prič.

Zadnja posodobitev: 04/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

3 - Moje pravice po sojenju

Ali se lahko zoper odločitev pritožim?

Postopek se zaključí s sodno odločbo (sodbo), ki lahko vsebuje: obsodbo ali oprostitev obtoženca, opustitev ali odlog izvršitve kazni ali ustavitve kazenskega postopka. Sodba se razglasi na javni sodni obravnavi. Če ste v postopku sodelovali kot žrtev in/ali civilna stranka, boste po pošti prejeli izvod sodne odločbe.

Če s sodno odločbo niste zadovoljni, se lahko zoper njo pritožite. Pritožbo lahko vložite samo, če ste v postopku sodelovali kot žrtev ali civilna stranka.

Pritožbo lahko vložite tudi kot priča, vendar samo v zvezi s povračilom sodnih stroškov in nadomestili, do katerih ste upravičeni.

Če ste žrtev ali civilna stranka, je rok za vložitev pritožbe deset dni po prejemu izvoda zapisnika o odločbi.

Če ste v postopku sodelovali kot priča, lahko pritožbo vložite takoj po sprejetju odločbe o sodnih stroških in nadomestilih, vendar najpozneje v desetih dneh od odločitve v zadevi ali od obvestila o odločbi o sodnih stroških ali nadomestilih, kakor je ustrezno.

Pritožba mora biti v pisni obliki in podpisana. Vložiti jo je treba pri sodišču, ki je izdalo odločbo, ki se izpodbija.

Sodišče bo pritožbo po prejemu posredovalo višjemu sodišču, pristojnemu za obravnavo pritožbe. Izvod sodne odločbe bo vključeval informacije o tem, kdaj in kje lahko vložite pritožbo.

Kakšne so moje pravice po obsodbi?

Sodba bo začela veljati, ko bodo izčrpane vse možnosti za pritožbo. Ko sodba začne veljati, je vaša vloga v postopku končana. Če ste bili med postopkom vključeni v poseben program za zaščito prič, ste lahko vključeni še naprej, dokler sodišče ne odloči, da niste več v nevarnosti.

Ali sem upravičen do podpore ali zaščite po končanem postopku? Za koliko časa?

Nekateri ukrepi podpore se odobrijo med sojenjem ali za določen čas, drugi pa na podlagi posebnih potreb žrtve.

Brezplačna pravna pomoč žrtvam kaznivih dejanj se odobri za celoten postopek.

Če ste žrtev trgovine z ljudmi, lahko izkoristite obdobje za okrevanje in razmislek, ki traja do 90 dni in v katerem imate pravico do psihološkega svetovanja, zdravstvene in socialne pomoči, zdravlil, hrane in na zahtevo nastanitve v varnih centrih ali hišah, obveščeni pa boste tudi o sodnih in upravnih postopkih, ki se uporabljajo.

Če ste tujec in obstajajo utemeljeni razlogi za domnevo, da ste žrtev trgovine z ljudmi, ste prav tako upravičeni do obdobja za okrevanje in razmislek, ki traja do 90 dni in v katerem se vam na zahtevo pravosodnega organa izda dovoljenje, da ostanete na ozemlju Romunije in ste lahko nameščeni v namenskih objektih. Lahko se vam izda tudi začasno dovoljenje za prebivanje na romunskem ozemlju med obdobjem za okrevanje ali po njem.

V primeru žrtev nasilja v družini se odredba o zaščiti izda za največ šest mesecev.

V primeru priče, vključene v program za zaščito prič, se zaščitni ukrep lahko nadaljuje tudi po končanem sojenju, ko pa se sojenje konča, se program pregleda, da se prilagodi novim razmeram. O trajanju take zaščite odloči sodišče.

Katere informacije bom prejel, če bo storilec obsojen?

Če je storilec obsojen, imate pravico dostopa do naslednjih kategorij informacij: vrsta in trajanje kazni (sodba se razglasi na javni obravnavi in vam bo vročena naknadno), informacije v primeru pobega, odpust pod katerimi koli pogoji, pod pogojem, da ste te informacije zahtevali.

Ali mi bo sporočeno, če bo storilec odpuščен iz zapore (vključno s predčasnim ali pogojnim odpustom) ali bo iz zapore pobegnil?

Da, če bo storilec odpuščен iz zapore ali bo iz zapore pobegnil, boste o tem obveščeni, če ste to zahtevali, ko so vas sodni organi vprašali. Glej zgornji odgovor.

Ali bom sodeloval pri odločitvi o odpustu ali pogojnem odpustu? Ali lahko na primer podam izjavo ali vložim pritožbo?

Vaša vloga v kazenskem postopku bo končana, ko sodna odločba (obsodba ali oprostitev obtoženca, opustitev ali odlog izvršitve kazni ali ustavitev kazenskega postopka) postane pravnomočna.

Ne boste sodelovali v postopku za odpust ali pogojni odpust storilca kaznivega dejanja.

Zadnja posodobitev: 04/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

4 - Nadomestilo

Kako lahko zahtevam odškodnino od storilca kaznivega dejanja (v sodnem postopku, z odškodninskim zahtevkom, z vstopom v postopek)?

Od storilca lahko zahtevate odškodnino, če postanete civilna stranka v kazenskem postopku. To morate storiti pred začetkom pripravljalnega postopka.

Sodni organi vas morajo obvestiti o tej pravici. Civilno tožbo lahko v kazenskem postopku vložite v ustni ali pisni obliki. Vendar morate navesti zahtevano odškodnino, razloge in dokaze, na katerih temelji vaš zahtevek.

Ta zahtevek se lahko vloži pri državnem tožilstvu ali pri sodišču, ki bo obravnavalo vsebino zadeve.

V sodbo sodišča bo vključena tudi odškodnina, ki jo sodišče odredi zoper storilca.

Če niste civilna stranka v kazenskem postopku, lahko še vedno vložite ločeno tožbo za odškodnino pri civilnem sodišču.

Sodišče je odredilo, da mi mora storilec plačati odškodnino/nadomestilo. Kako lahko zagotovim, da storilec res plača?

Če obstaja sodba, s katero je storilcu odrejeno plačilo odškodnine, mora storilec to storiti, ne da bi vi morali nadalje ukrepati. Če storilec ne plača, lahko zahtevate izvršbo sodbe.

Za to morate sodbo, s katero vam je dodeljena odškodnina, predložiti sodnemu izvršitelju. Sodni izvršitelj bo poskrbel za izvršbo sodne odločbe in vam povedal, kaj morate storiti.

Če storilec ne plača, mi lahko država izplača predplačilo? Pod katerimi pogoji?

Država vam lahko izplača odškodnino pod določenimi pogoji.

Če je storilec plačilno nesposoben ali je izginil, vam lahko država izplača odškodnino, če vložite zahtevek za finančno nadomestilo. Zahtevek je treba vložiti v enem letu. Datum začetka tega roka je odvisen od rešitve, ki jo odredijo sodni organi.

Če storilec ni znan, je treba zahtevek za finančno nadomestilo vložiti v treh letih od storitve kaznivega dejanja, razen če ste prejeli celotno nadomestilo od zavarovatelja.

Vložite lahko zahtevek za predplačilo finančnega nadomestila. Za to morate najprej vložiti zahtevek za finančno nadomestilo, kot je navedeno zgoraj.

Predplačilo se lahko zahteva v zahtevku za finančno nadomestilo ali naknadno v roku 30 dni. Do predplačila ste upravičeni, če ste v negotovem finančnem položaju.

Če je vaš zahtevek za odškodnino/nadomestilo zavrnjen, morate vrniti prejeto predplačilo. Zahtevek za finančno nadomestilo je treba vložiti pri sodišču, na območju katerega prebivate.

Ali sem upravičen do nadomestila od države?

Da. Glej zgornji odgovor.

Ali sem upravičen do odškodnine, če storilec ni obsojen?

Če kazensko sodišče ne dopusti vašega civilnega zahtevka, lahko vložite ločeno tožbo za odškodnino pri civilnem sodišču.

Če kazensko sodišče ugotovi, da ni bilo kaznivega dejanja ali da ga ni storila oseba, proti kateri ste vložili pritožbo, ne boste upravičeni do odškodnine /nadomestila niti na kazenskem sodišču niti v ločenem civilnem postopku, saj je sodba kazenskega sodišča pravnomočna tudi pred civilnim sodiščem.

Če niste civilna stranka v kazenskem postopku, lahko ob upoštevanju splošnih zastaralnih rokov vložite ločeno tožbo pri civilnem sodišču med kazenskim postopkom ali celo po njem.

Ali sem upravičen do izrednega plačila, medtem ko čakam na odločitev v zvezi s svojim odškodninskim zahtevkom?

Da, pod določenimi pogoji. Vložite lahko zahtevek za predplačilo finančnega nadomestila. Glej odgovor na vprašanje o predplačilih.

Zadnja posodobitev: 04/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali

podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

5 - Moje pravice do podpore in pomoči

Ce sem žrtev kaznivega dejanja, na koga se lahko obrnem za podporo in pomoč?

Obrnete se lahko na generalni direktorat za socialno pomoč in zaščito otrok (*Direcția generală de asistență socială și protecția copilului – DGASPC*), na območju pristojnosti katerega imate stalno ali običajno prebivališče (tj. kjer trenutno živite), in neposredno na zasebnega ali javnega ponudnika socialnih storitev, ki mora o tem pisno obvestiti pristojni generalni direktorat.

Glede na kategorijo vaše zadeve se lahko obrnete na različne institucije:

Nacionalna agencija za enake možnosti žensk in moških (*Agenția Națională pentru Egalitatea între Femei și Bărbați – ANES*)

Zagotavlja različne vrste storitev, kot so:

brezplačna in anonimna telefonska linija za pomoč žrtvam nasilja v družini – klicni center 24/7 – 0800 500 333;

specializirane socialne storitve v centrih za nujni sprejem žrtev nasilja v družini;

svetovanje, obveščanje in usmerjanje žrtev nasilja v družini.

Kontaktne podatki

Naslov: 5 Intrarea Camil Petrescu, Sector 1, Bukarešta

Telefon: +40 213130059

E-naslov: secretariat@anes.gov.ro

<http://www.anes.gov.ro/>

<http://anes.gov.ro/informatii-utile-pentru-victime/>

Nacionalna agencija za boj proti trgovini z ljudmi (*Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane – ANITP*) v okviru ministrstva za notranje zadeve

Mreža pritožbenih sodišč vključuje 15 regionalnih centrov. Vsak center je povezan s pritožbenim sodiščem.

Zagotavlja različne vrste storitev, kot so:

telefonska linija za pomoč državljanom, ki je na voljo 24 ur na dan, za informacije in obveščanje o morebitnih primerih trgovine z ljudmi: HelpLine

0800 800 678 (nacionalna brezplačna številka) in +40 213133100 (za klice iz tujine). Delovni čas: od ponedeljka do petka med 8.00 in 16.00;

obveščanje ustreznih organov o morebitnih primerih trgovine z ljudmi;

zagotavljanje pomoči žrtvam prek 15 regionalnih centrov.

Kontaktne podatki

Naslov: Str. Ion Câmpineanu 20, 5th floor, Sector 1, Bukarešta

Telefon: +40 213118982 / 0213133100

Telefaks: +40 213190183

E-naslov: anitp@mai.gov.ro

Spletišče: <https://anitp.mai.gov.ro/english/>

Nacionalna agencija za zaposlovanje (*Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă – ANOFM*) v okviru ministrstva za delo in socialno pravičnost

Agencija ANOFM prek svojih teritorialnih struktur zagotavlja strokovne storitve zaposlovanja in usposabljanja za registrirane iskalce zaposlitve, vključno z žrtvami kaznivih dejanj, zlasti žrtvami trgovine z ljudmi.

Kontaktne podatki

Str. Avalanșei 20-22, Sector 4, Bukarešta, poštna številka: 040305

Telefon: +40 213039831

Telefaks: +40 213039838

E-naslov: anofm@anofm.ro

Spletišče: <https://www.anofm.ro/>

Generalni inšpektorat romunske policije (*Inspectoratul General al Poliției Române – IGPR*)

Teritorialne strukture ima izključno na ravni okrožij na obmejnem območju in lahko na zahtevo agencije ANITP pomaga žrtvam pri udeležbi v nekaterih fazah kazenskega postopka.

Policija vas lahko seznani s pravicami, ki jih imate kot žrtev.

Specializirane strukture inšpektorata IGPR lahko zagotavljajo tudi fizično zaščito med postopkom.

Nacionalni organ za varstvo otrokovih pravic in posvojitve (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție – ANPDCA*) v okviru ministrstva za delo in socialno pravičnost

ANPDCA je institucija, ki je odgovorna za spremljanje uporabe in izvrševanja predpisov s področja varstva otrokovih pravic in posvojitve ter usklajevanje dejavnosti, ki jih na tem področju izvajajo javni ali zasebni ponudniki.

Sistem zaščite otrok je decentraliziran, saj so generalni direktorati za socialno delo in zaščito otrok (*Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului – DGASPC*) podrejeni okrožnim svetom ali lokalnim svetom sektorjev občine Bukarešta.

DGASPC zagotavljajo različne storitve, kot so: ocena primerov nasilja nad otroki in zagotavljanje/omogočanje storitev odziva v skladu z načrtom, kompleksna ocena za invalide otroke, kompleksna ocena za druge invalide, ambulanta za nenujno socialno oskrbo, socialna telefonska linija, socialne storitve za preprečevanje nasilja v družini in trgovine z ljudmi ter specializirane socialne storitve v različnih institucijah.

Kontakt: <http://www.copii.ro/>

Nevladne organizacije (NVO)

Na področju trgovine z ljudmi so dostopne na naslednjih povezavah:

[Asociația de Dezvoltare a Practicilor Alternative pentru Reintegrare și Educație – ADPARE](#) (Združenje za razvoj alternativnih praks za reintegracijo in izobraževanje), Bukarešta

[Fundația Ușă deschisă](#) (Fundacija odprtih vrat), Bukarešta

[Asociația Generație Tânără România](#) (Združenje mlajše generacije), Temišvar

[People to People Foundation](#) – Oradea: (e-naslov: office@people2people.ro)

[Micu Bogdan Foundation](#) – Brașov: (e-naslov: office@fundatiamicubogdan.ro)

Na področju preprečevanja nasilja v družini in boja proti njemu so dostopne na naslednjih povezavah:

[Združenje TRANSCENA](#)

[Združenje ANAIS](#)

[Fundacija PRETUIESTE VIATA](#)

 [Fundacija SENSIBLU](#)

 [Mreža za preprečevanje nasilja nad ženskami in boj proti njemu](#)

 [Rețeaua „Rupem tăcerea despre violența sexuală“ \(Prekinitev molka o spolnem nasilju\)](#)

 [Združenje NECUVINTE \(združenje za boj proti nasilju v družini\)](#)

 [Združenje „Touched“ Romunija](#)

Na področju varstva otrokovih pravic:

Salvați copiii (Rešimo otroke)

Naslov: Intr. Ștefan Furtună 3, Sector 1, Bukarešta, poštna številka: 010899, Romunija

Telefon: +40 213166176

 <https://www.salvaticopiii.ro/>

Združenje Alternative Sociale

Șoseaua Nicolina 24, Bl. 949, parter, poštna številka 700722, Iași

Telefon: +40 332407178

 <https://www.alternativesociale.ro/>

Telefonska linija za podporo žrtvam

Osebe, ki so zaradi kaznivega dejanja utrpeli poškodbe, se lahko obrnejo tudi na policijo, tako da pokličejo enotno nacionalno številko za klic v sili: 112.

Brezplačna in anonimna telefonska linija za pomoč žrtvam nasilja v družini – klicni center 24/7 – 0800 500 333.

Telefonska linija za pomoč pri nacionalni agenciji za boj proti trgovini z ljudmi: 0800 800 678 – nacionalna brezplačna številka in 0040 213133100 – za klice iz tujine. Delovni čas: od ponedeljka do petka med 8.00 in 16.00.

Telefonska številka za otroke v stiski: 116111 (brezplačna telefonska številka). Delovni čas: od ponedeljka do nedelje: med 08.00 in 00.00.

Je podpora žrtvam brezplačna?

V skladu z veljavno romunsko zakonodajo so žrtve kaznivega dejanja upravičene do brezplačne zaščite in pomoči.

Kakšne oblike podpore lahko dobim od državnih služb ali organov?

Glej odgovore zgoraj.

Zadnja posodobitev: 04/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.